

Hieron – nové periodikum slovenské religionistiky

Dalibor Papoušek

Společné úsilí českých a slovenských religionistů o obnovení, resp. nové založení religionistiky jako svěbytného oboru nebylo rozdělením federace na dva samostatné státy přerušeno. Přestože se v důsledku politických událostí vydala slovenská religionistika od roku 1993 vlastní cestou, zůstávali jednotliví badatelé i obě religionistické společnosti nadále v kontaktu. Slovenská společnost pro studium náboženství, založená 5. listopadu 1992 v Bratislavě, logicky pokračovala ve směru, na jehož vyznačení se někteří její členové – zejména Ján Komorovský – aktivně podíleli ještě v rámci Společnosti pro studium náboženství založené již v roce 1990 s federativním dosahem.

Přes řadu těžkostí se slovenským kolegům podařilo dosáhnout nemalých úspěchů. Na Komenského univerzitě v Bratislavě byl záhy po listopadu 1989 ustaven studijní obor religionistika zajišťovaný autonomním oddělením katedry etnologie filozofické fakulty. Mimo univerzitní půdu byly též položeny základy specializovaného religionistického pracoviště v rámci Ústavu etnologie Slovenské akademie věd v Bratislavě.

Logické završení těchto snah představuje první číslo odborného religionistického periodika *Hieron*, které vyšlo na sklonku minulého roku. *Hieron* vydává Slovenská společnost pro studium náboženství ve spolupráci s nakladatelstvím Chronos. Periodikum má prozatímní podtitul „Religionistická ročenka“ s tím, že ve výhledu je rozšíření periodicity na dvě čísla ročně a formální převedení *Hieronu* na časopis.

Šéfredaktorem se stal Ján Komorovský, jeho zástupcem Milan Kováč. Redakční rada zahrnuje řadu známých jmen: Alexander Avenárius, Egon Bondy, Ján Burian, Xénia Celnárová, Marína Čarnogurská, Viktor Krupa, Miroslav Marcelli, Dušan Ondrejovič, Anna Ráciová, Michal Stráženeč a Daniel Škoviera.

Název periodika nepřimo odkazuje k tradici eliadovské religionistiky, k níž se Ján Komorovský v úvodu (s. 3) výslovně hlásí ve smyslu „vlastní školy“, přičemž ovšem nevyklučuje další rodící se inspirace. Celková skladba čísla však svědčí především o „historických“ kořenech slovenské religionistiky odkazujících k etnologii, či šířeji – k antropologii.

V oddíle studií je prostor nejprve věnován zahraničním autorům – stati Edmunda Hermsena (Marburg) „Perspektívy porozumenia staroegyptského náboženstvu“ (s. 5-14) a Henryka Zimoně (Lublín) „Sakrálnosť zeme

HIEROIN

1. / 1996

u národa Konkomba v severnej Ghan " (s. 25-35). Zbývající studie jsou z pera slovenských autorů z Bratislavy, z toho tři z tiskárny Komenského univerzity nebo ve Slovenské akademii v Bratislavě.

Vlastní religionistické práce se představují studii Jána Komorovského „Tajomstvo Pseudo-Dionýza Areopagitu" (s. 37-43) a Milana Kováče „Baby face - Hľadanie olméckeho slnečného boha" (s. 45-64).

Z blížších univerzitních prací připomeňme Katarínu Zajčovicovou (Katedra etnologie FF UK) s titulem „Púte z hladiska etnologie náboženstva" (s. 65-70), Martina Kanovského (Katedra filozofie a dejín filozofie FF UK) s titulem „Výprava k hniezdu papagájov - Sémantika mýtu" (s. 83-97) a Beátu Ciernikovú (Univerzita Konstantina Filozofa v Nitre) s titulem „Kult mŕtvých na Kaukaze" (s. 71-82).

Slovenská akademie věd je v roce 1996 zastoupena studii Viktora Krupy (Kabinet orientalistiky SAV) „Typologická charakteristika polynézkých kozmogonických mýtů" (s. 15-24) a Tatiány Podolinské (Ústav etnologie SAV) „Keltská okřídlená kobyla z bratislavské mince Busu" (s. 99-119).

Oddíl zpráv (s. 121-126) je v nově založeném časopise základní informací o založení a činnosti Slovenské společnosti pro studium náboženství (Ján Komorovský) a podrobnému pohledu její činnosti (Milan Kováč), který zároveň naznačuje úzkou souvislost vzniku některých studií s životem v české společnosti.

Závěrečný oddíl recenzí (s. 127-135), který se výrazně zaměřuje na českou produkci, mimo jiné obsahuje i detailní sledování na Slovensku, patrně v mnohem větší míře, než je tomu se slovenskou literaturou - mnohdy ke škodě v českých zemích.

Je třeba říci, že první číslo *Hieronu* je svou skladbou i celkovým pojetím úspěšným a vítaným vykoupením. Českým religionistům se tak dostává nejen další jazykově dostupné periodikum v nově založené religionistice, ale také platforma, na které je možno prohlubovat a rozšiřovat odbornou diskusi jako nezbytnou součást další česko-slovenské spolupráce.